

**Kulturaftale mellem kulturministeren
og Kulturregion Østjysk Vækstbånd
(Horsens, Randers, Silkeborg og Viborg Kommuner)
for perioden 01.01.09 til 31.12.11**

INDHOLD

Kapitel 1: Kulturpolitik og kulturaftaler

Kapitel 2: Beskrivelse af kulturpolitikken i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

- 2.1. Kulturregion Østjysk Vækstbånd
- 2.2. Kulturregionens kulturpolitiske vision
- 2.3. Samarbejdsorganisation

Kapitel 3: Fokusområder og mål

- 3.1. Skematisk oversigt over fokusområder og mål
- 3.2. Beskrivelse af de enkelte fokusområder og mål

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

- Cobra Forum – formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum
- Biblioteket – lige ved hånden

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

- TRÅD
- Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

- Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge
- Vandet – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt
- Miljøer for klassisk musik
- Regional scenekunstudvikling

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur

- Den kulturelle Gudenåmarch

Kapitel 4: Bevillinger knyttet til aftalen

Kapitel 5: Evaluering og regnskabsoplysninger

- 5.1. Evaluering
- 5.2. Regnskabsoplysninger

Kapitel 6: Underskrift af aftalen

Bilag 1: Kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår

Bilag 2: Vilkår for genforhandling, justering og opsigelse af kulturaftalen

Bilag 3: Projektbeskrivelser

Kapitel 1

Kulturpolitik og kulturaftaler

Et rigt kulturliv i hele landet er en central kulturpolitisk prioritering. Kulturpolitikken stiler mod at styrke kvaliteten af de kulturelle tilbud over hele landet gennem øget arbejdsdeling, koordinering og ligeværdig dialog. Der lægges vægt på at udvikle de statslige kulturpolitiske redskaber med fokus på kulturlivet uden for hovedstadsområdet, så der kan bakkes op om den lokale kulturpolitiske indsats. Hovedformålet med kulturaftaler er således at fastholde og udbygge den kulturpolitiske dialog og værdidebat mellem de forskellige geografiske niveauer i kulturpolitikken.

Formålet med kulturaftaler er endvidere:

- at understøtte kommunernes engagement på kulturområdet
- at styrke samarbejdet på tværs af kommunegrænser
- at give større dispositionsfrihed på det lokale niveau og derved forbedre ressourceudnyttelsen og fremme den kulturelle udvikling på det lokale niveau
- at sætte fokus på mål og resultater i den lokale kulturpolitik
- at fremme og videreudvikle de kulturelle institutioner, produktionsmiljøer og aktiviteter i kulturregionen med vægt på kvalitet
- at opsamle og videregive særlig viden og erfaringer på kulturområdet til gavn for det samlede kulturliv i hele landet.

For yderligere oplysninger om kulturaftaler generelt og konkrete aftaler henvises til www.kum.dk.

Kapitel 2

Beskrivelse af kulturpolitikken i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

2.1. Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Kulturregionens fire kommuner (Randers, Viborg, Silkeborg og Horsens) har en ensartet størrelse (i alt ca. 350.000 indbyggere) og har et bredt kulturfelt med både formidlende og producerende, professionelle kulturinstitutioner samt et spirende vækstlag. En anden fælles faktor er, at kommunerne er naboer til Århus, der har et omfattende videns-, kultur-, erhvervs- og uddannelsesmiljø. Uddannelsesmiljøerne i aftaleområdet har de mellemlange uddannelser repræsenteret. De længerevarende, videregående uddannelser er mere sparsomt repræsenteret. Det medfører bl.a., at de ressourcestærke unge i et vist omfang søger væk fra købstæderne efter ungdomsuddannelsernes afslutning.

Byernes kulturliv er samtidig under et vist pres fra de større byers vidtforgrænsede, dynamiske kulturtilbud. Herudover er globaliseringen med til at skabe en stigende forventning fra borgerne om professionelle og avancerede, oplevelsesorienterede kulturtilbud.

I den stående kamp om at være blandt de mest bosætningsattraktive kommuner spiller disse forventninger en væsentlig rolle. Det er udfordrende for den enkelte kommune at skaffe sig viden og indflydelse nok til at løfte disse opgaver. Det kræver uddannelser, rapporter, analyser på højt niveau. Med denne aftale samarbejder de fire kommuner om at etablere netværk for at indfri et læringspotentiale og en øget effektivitet. Der er således et særligt potentiale i, at de fire kommuner med samlede kræfter angriber de problemstillinger, som de er fælles om på det kulturelle område.

På denne baggrund har kommunerne identificeret fire fokusområder, se punkt 2.2. De fire fokusområder indeholder fælles centrale udfordringer for kommunerne, som vil udmønte sig i konkrete borgerrettede projekter. På flere områder står regionens kulturinstitutioner så stærkt, at der nu skal et øget internationalt udsyn til for at skabe det næste kvalitetsløft. Erfaringer fra denne strategiudvikling vil blive formidlet gennem både brede og fagspecifikke medier, så den indsamlede viden kan bruges i andre af landets beslægtede institutioner, idet erfaringerne kan være af interesse for hele landet.

Det er endvidere hensigten med dette kultursamarbejde at skabe et udblik til europæisk kulturudvikling og kulturforvaltning, herunder samarbejdet med erhvervslivet, for yderligere at optimere og nytænke det kulturelle felt i vores kommuner.

Sideløbende med kulturaftalen planlægger de fire ansøgerkommuner at gennemføre et kvalificeringsforløb for medarbejdere på tværs af organisationer, fag- og kommunegrænser med udgangspunkt i planlægningsredskabet cultural planning. Hermed styrkes den udvikling i kulturregionen, at kultur bliver et centralt element i og et udgangspunkt for kommunernes tværgående, sektoroverskridende planlægning. Forløbet finansieres uden for aftalen.

Denne aftale indgås som en 3-årig kulturaftale med virkning for årene 2009, 2010 og 2011 og ligger i naturlig forlængelse af den indgåede udviklingsaftale for 2008.

For yderligere oplysninger om kulturregionen henvises til kulturregionens hjemmeside: www.kulturbånd.dk

2.2. Kulturregionens kulturpolitiske vision

Kulturaftalen tager fat på en gruppe helt centrale udfordringer, der forener de fire kommuner i det østjyske vækstbånd fra Randers over Viborg og Silkeborg til Horsens. Aftalen udspringer af et stærkt ønske om at udnytte viden og erfaringer på tværs af regionen gennem nytænkende udviklingsprojekter, der styrker den strategiske udvikling i regionens kulturmiljøer. Fokus skal være på kulturens tværgående betydning som faktor i erhvervsudviklingen, byudviklingen og sundhedsfremmearbejdet.

De fælles overordnede målsætninger for Kulturregionen er:

- styrkelse af kulturlivet via europæiske samarbejder
- styrkelse af kulturlivet via alliancer med erhvervslivet
- styrkelse af kulturlivet via vækst i kreative miljøer
- styrkelse af borgernes muligheder for nye bevægelsesaktiviteter.

Kulturaftalen skal katalysere et løft i både kvalitet og effektivitet i regionens kulturområder, fra kulturforvaltninger til kulturinstitutioner. Ligeledes vil de overordnede målsætninger være et gennemgående element i de konkrete aktiviteter og projekter.

De overordnede målsætninger er grundlaget for de fire fokusområder i aftalen:

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur.

Arbejdet inden for disse fokusområder er delvist igangsat med udviklingsaftalen for 2008 med en række konkrete projekter, hvoraf nogle bringes til fuld udfoldelse igennem nærværende kulturaftale.

2.3. Samarbejdsorganisation

Med henblik på at skabe en lokal forankring og opbakning til aftalen er der nedsat en fælles kommunal politisk styregruppe, der skal sikre en operationel styring på et politisk og administrativt niveau. Den politiske styregruppe træffer beslutninger om iværksættelse af de fælles opgaver på et overordnet niveau. Styregruppens medlemmer består af formand og næstformand fra hvert af de fire kulturudvalg.

Ligeledes er der oprettet en administrativ styregruppe, bestående af de fire kulturdirektører/kultur- og fritidschefer. Den administrative styregruppe har ansvaret for udvikling, drift og løbende evaluering af kulturaftalen, herunder de enkelte indsatser, sekretariatsbetjening af det politiske niveau mv.

Sekretariatsfunktionen for de to styregrupper og den daglige ledelse af kulturaftalen varetages af en projektleder, som er ansat pr. 15. august 2008. Ud over sekretariatsfunktionen er projektlederen det samlende og koordinerende led, der skal forbinde kulturaftalens visioner og de enkelte projekter.

Med henblik på at opretholde en forankring i kulturforvaltningerne er der udpeget en tværgående referencegruppe med minimum en konsulent fra hver af de fire kommuner. Gruppens opgave er primært at følge de mange projekter og være bindeled til projektleder og det øvrige politiske og administrative niveau.

I kulturaftalen for 2009-2011 er det hensigten at udvikle en faglig kompetent rådgivning med henblik på løbende at kunne rådgive det politiske og administrative niveau. Med henblik på at opretholde armslængdeprincippet og respekten for faglig rådgivning lægges der vægt på, at der er adgang til faglig kompetent rådgivning for de kommunale parter i aftalen.

Kapitel 3

Fokusområder og mål

3.1. Skematisk oversigt over fokusområder og mål

Fokusområde	Mål
Kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv: <i>Cobra Forum - formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum</i> <ul style="list-style-type: none"> • Biblioteket – lige ved hånden 	<ul style="list-style-type: none"> • At udvikle mødesteder – fysisk og virtuelt – mellem publikum og Cobra-kunsten, som danner ramme om tilegnelsen af viden og skabelsen af unikke oplevelser. • At udvikle modeller for biblioteksservice med tilstedeværelse, hvor borgerne færdes, og som er tilgængelig på tider, steder og måder, der efterspørges.

<p>Erhvervsudvikling gennem kreative alliancer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>TRÅD</i> • <i>Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd</i> 	<p>Via samarbejde mellem museer, andre institutioner og tekstilrelaterede virksomheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At formidle tekstilernes skildring i billedkunsten og billedkunstens anvendelse af tekstile materialer og teknikker • At følge op på de mere komplicerede tekstile teknikker • At give rum for refleksion over kvalitet og kulturarv, miljø og bæredygtighed og over det enkelte menneskes glæde og udbytte ved at arbejde med tekstiler. • At bidrage til innovation i erhvervsvirksomheder • At bidrage til at kunstnere kan fungere som innovationsagenter • At bidrage til udvikling af kulturelle institutioner.
<p>Udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge</i> • <i>Vandet – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt</i> • <i>Miljøer for klassisk musik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • At gøre børn og unge til synlige aktører i kulturlivet og give dem lyst til at træde ind i kulturinstitutioner som museer, teatre og biblioteker. • At udvikle nye kunstneriske formidlingsformer, som når ud til børn og unge og opleves som vedkommende og relevante i kraft af den flersanselige og legende tilgang. • At sikre en stærkere fødekæde og et stimulerende musikmiljø for børn.
<p>Kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Den kulturelle Gudenåmarch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • At styrke og udvikle regionens udbud af attraktive aktiviteter, der kobler bevægelse og kultur.

3.2. Beskrivelse af de enkelte fokusområder og mål

Fokusområde 1: kompetenceudvikling på kulturområdet i et europæisk perspektiv

En overordnet målsætning i aftalen er at styrke kulturlivet via europæiske samarbejder. Formålet er at styrke og udvikle ledelsen og de faglige netværk for at effektivisere driften på kulturområdet via et europæisk perspektiv. Det er hensigten at skabe et udblik til europæisk kulturudvikling og kulturforvaltning, herunder samarbejdet med erhvervslivet, for yderligere at optimere og nytænke det kulturelle felt i kulturregionen. I aftalen indgår følgende konkrete projekt med særlig vægt på den europæiske dimension:

Cobra Forum - formidlingsinnovation på Silkeborg Kunstmuseum

Silkeborg Kunstmuseum etablerer **Cobra Forum** med henblik på at udvikle helt nye formidlingsformer, der kombinerer ny viden om Cobra-kunsten med engagerende oplevelser og gør kunsten tilgængelig for alle.

Den europæiske dimension understøttes med relevante samarbejder med museer i udvalgte europæiske byer.

Målet er at udvikle mødesteder – fysisk og virtuelt – mellem publikum og Cobra-kunsten, som danner ramme om tilegnelsen af viden og skabelsen af unikke oplevelser.

For nærmere beskrivelse, se bilag 3.

Bibliotek – lige ved hånden

Med projektet udvikles nye modeller for distribueret biblioteksservice, der retter sig mod specifikke grupper, og modeller, der retter sig mod en bred offentlighed.

Den europæiske dimension underbygges bl.a. ved at undersøge, om der i andre europæiske lande kan findes servicemodeller, som kan omsættes til danske forhold.

Målet er en biblioteksservice, der er til stede, der hvor borgerne færdes, og som er tilgængelig på tider, steder og måder, der efterspørges.

For oplysning om projekttilskud og projektbeskrivelse henvises til bilag 1 og bilag 3.

Fokusområde 2: erhvervsudvikling gennem kreative alliancer

En overordnet målsætning i aftalen er en styrkelse af kulturlivet via alliancer med erhvervslivet. I aftalen indgår følgende konkrete projekter med særlig vægt på denne målsætning:

TRÅD

Projektet TRÅD skal skabe en ny forståelse for den betydning, de tekstile håndværk har haft gennem historien som kulturbærende faktor i fortid, nutid og fremtid, og sikre, at fortidens tekstile teknikker bæres videre til nutidens tekstilinteresserede, både på professionelt plan og på hobbyplan. TRÅD afvikles i et samarbejde mellem museer, andre institutioner, tekstilrelaterede virksomheder og enkeltpersoner i tekstile erhverv i regionen.

Målene er:

Via samarbejde mellem museer, andre institutioner og tekstilrelaterede virksomheder

- at formidle tekstilernes skildring i billedkunsten og billedkunstens anvendelse af tekstile materialer og teknikker
- at følge op på de mere komplicerede tekstile teknikker
- at give rum for refleksion over kvalitet og kulturarv, miljø og bæredygtighed og over det enkelte menneskes glæde og udbytte ved at arbejde med tekstiler.

Forum for innovation i kultur og erhverv i Kulturregion Østjysk Vækstbånd

Den overordnede målsætning med projektet er at styrke kulturlivet via alliancer med erhvervslivet og at styrke erhvervsudviklingen gennem kreative alliancer mellem kultur- og erhvervsliv.

I projektet sættes fokus på innovation i virksomheder, nye arbejdsområder som innovationsagenter for kunstnere og udvikling af kulturelle institutioner gennem samarbejde mellem kunstnere, virksomheders ledere og udviklingsmedarbejdere samt ledere af kulturelle institutioner.

Målene er:

- at bidrage til innovation i erhvervsvirksomheder
- at bidrage til at kunstnere kan fungere som innovationsagenter
- at bidrage til udvikling af kulturelle institutioner.

For oplysning om projekttilskud og konkret projektbeskrivelse henvises til bilag 1 og bilag 3.

Fokusområde 3: udvikling af kreative miljøer med professionelle kunstnere

En overordnet målsætning i aftalen er en styrkelse af kulturlivet via vækst i kreative miljøer. Målet er at styrke regionens kreative miljøer gennem kulturplanlægning og attraktive vilkår for kreative institutioner og enkeltpersoner. I aftalen indgår følgende konkrete projekter med særlig vægt på denne målsætning:

Tværfagligt eksperimentarium for formidling til børn og unge

Der etableres et tværfagligt eksperimentarium for formidling, hvor kunst- og kulturinstitutionerne vil få mulighed for at eksperimentere med udvikling af nye formidlingsformer, som er relevante for børn og unge. Projektets udviklingsforløb vil resultere i kulturprojekter af tværestetisk og tværinstitutionel karakter.

Målet er, at gøre børn og unge til synlige aktører i kulturlivet og give dem lyst til at træde ind i kulturinstitutioner som museer, teatre og biblioteker.

Projektet er i aftaleperioden tildelt status som nationalt opdrag.

Vandet – et børnekulturelt tværfagligt samarbejdsprojekt

At lade museernes ophængningspraksis udfordre af teatrets virkemidler - en eksperimenterende kunstnerisk og formidlingsmæssig afprøvning af nye former for kommunikation og kontakt med det unge publikum via en strategisk markedsføring.

Målet er at nå målgruppen børn og unge via nye formidlingsformer.

Miljøer for klassisk musik

Aftalekommunerne ønsker at øge samarbejdet mellem institutionerne inden for den klassiske musik i hele kulturregionen, herunder at knytte tættere bånd mellem musikskolerne, de professionelle orkestre, koncerthusene, kulturskolerne og børnekulturinstitutionerne.

Målet er at sikre en stærkere fødekæde og et stimulerende musikmiljø for børn.

Projektets udvikling vil kunne følges på Kulturregion Østjysk Vækstbånds hjemmeside, www.kulturbånd.dk.

Regional scenekunstudvikling

Randers Egnsteater og Randers Kommune samarbejder på udviklingen og etableringen af et projekt vedrørende regional scenekunstudvikling. Projektet er en videreudvikling af det projekt, der i 2008 var en del af kulturudviklingsaftalen mellem Kulturregion Østjysk Vækstbånd og Kulturministeriet. Projektet vedrørende den regionale scenekunstudvikling forsøges videreført sideløbende med nærværende kulturaftale for 2009-2011 med Kulturregionens fulde opbakning, men finansieres uden for aftalen.

Projektet udvikles endvidere i samarbejde med Aarhus Universitet – afdeling for dramaturgi, Svalegangen i Århus, Det Danske Teater, Kunstrådet, Kunststyrelsen og Scenekunstudvalget, FAST, BTS, Dansekontoret, Turneplanen, Danmarks Teaterforeninger, m.fl. Der arbejdes i denne forbindelse på, at Region Midt og teatermiljøet i regionen indgår i projektet.

Projektet vil kunne følges på Kulturregion Østjysk Vækstbånd's hjemmeside, www.kulturbånd.dk.

Fokusområde 4: kobling af bevægelsesaktiviteter og kultur

En overordnet målsætning i aftalen er en styrkelse af borgernes muligheder for nye bevægelsesaktiviteter. I aftalen indgår følgende konkrete projekt med særlig vægt på denne målsætning:

Den kulturelle Gudenåmarch

At skabe en årligt tilbagevendende vandring, Gudenåmarchen, ned langs Gudenåen fra Gudenåens kilder via Horsens, Silkeborg, Viborg og Randers Kommuner til Randers Fjord, dvs. gennem alle kommunerne i Kulturregion Østjysk Vækstbånd. Projektet skal inspirere til fysisk bevægelse via den gode fortælling om egnens natur og kultur med udgangspunkt i Danmarks eneste flod, Gudenåen, og skabe et samlet billede af de fire kommuner som et område med fokus på kultur, bevægelse og natur.

Målet er at styrke og udvikle regionens udbud af attraktive aktiviteter, der kobler bevægelse og kultur.

For oplysning om projekttilskud og konkret projektbeskrivelse henvises til bilag 1 og bilag 3.

Kapitel 4**Bevillinger knyttet til aftalen****Økonomiske rammer**

Kulturregion Østjysk Vækst-

bånd

2009

2010

2011

Mio. kr.*, 2009-prisniveau

	Kulturmini- steriet	Regional medfinansi.	Kulturmini- steriet	Regional medfinansi.	Kulturmini- steriet	Regional medfinansi.
Projekttilskud	1,9	5,3	2,2	4,7	1,9	3,2
Statsligt tilskud i alt	6,1					
Regional egenfinansiering i alt	13,3					

*Angivet i hele mio. kr. med én decimal. De præcise tal fremgår af bilag 1, hvor kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår er nærmere beskrevet.

Kapitel 5**Evaluering og regnskabsoplysninger****5.1. Evaluering**

Evalueringen skal tage udgangspunkt i kulturaftalens vision, fokusområder og mål.

Kulturregion Østjysk Vækstbånd skal den 1. juni 2010 gøre kortfattet skriftlig status over mål og resultater med henblik på erfaringsudveksling med de øvrige regioner og med henblik på dialog med Kulturministeriet. Senest den 1. marts 2011 skal kulturregionen indsende en skriftlig evaluering, som skal have en sådan kvalitet, at den kan danne grundlag for forhandlinger om en eventuel ny aftale. Evalueringens udformning skal følge de til enhver tid gældende retningslinjer herfor.

5.2. Regnskabsoplysninger

For projektbevillinger finansieret af de kulturelle tipsmidler – jævnfør bilag 1 – skal der afrapporteres årligt med en ganske kort beskrivelse af projektets hidtidige forløb, herunder om eventuelle nødvendige ændringer. Der indsendes et særskilt afsluttende regnskab for det samlede projektføreløb, når projektet er færdigt. Regnskabet skal omfatte hele projektet – ikke kun den del, som Kulturministeriet har ydet tilskud til, men ministeriets tilskud skal fremgå af regnskabet.

Regnskabsoplysningerne skal være reviderede, og Kulturministeriet skal modtage oplysninger om den udførte revision.

Kapitel 6

Underskrift af aftalen

.....
Sted og dato

.....
Horsens Kommune

.....
Kulturministeren

.....
Randers Kommune

.....
Silkeborg Kommune

.....
Viborg Kommune